

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

18 жовтня 2016 року

№ 28 - рк

м. Київ

**Публічне акціонерне товариство
“Акціонерна компанія “Київводоканал”
м. Київ, 01015, вул. Лейпцизька, 1а.**

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.07.2016 № 8-01/144-АМ Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснено розгляд заяви ТОВ «Експлуатуюча компанія «Основа Комфорт», а також заяв мешканців житлового будинку за адресою: м.Київ, вул Межова, 23-Б, які були скеровані до Відділення відповідними дорученнями Антимонопольного комітету України (далі – Заявники) щодо відмови в укладенні Публічним акціонерним товариством «Акціонерною компанією «Київводоканал» договорів на надання послуг з водопостачання та водовідведення (далі - Заяви).

За результатами аналізу інформації, наданої Публічним акціонерним товариством «Акціонерною компанією «Київводоканал» (далі - ПАТ «АК «Київводоканал», Товариство) та вищезазначеними заявниками встановлено наступне.

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення житлового будинку за адресою: вул. Межова, 23-Б у м. Києві надаються ПАТ «АК «Київводоканал» на підставі договору на надання послуг з водопостачання та приймання стічних вод через приєднані мережі, укладеного між ТОВ «ЕК «Основа Комфорт» та ПАТ «АК «Київводоканал» від 04.08.2016.

Як повідомило Товариство, договори на послуги з централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення з мешканцями будинку за адресою: вул. Межова, 23-Б у м. Києві не укладаються, оскільки, у вказаному житловому будинку квартирні засоби обліку води розташовані у квартирах всупереч вимогам Державних будівельних норм України ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація», які набрали чинності 01.03.2013, та відповідно до яких, квартирні засоби обліку води у всіх нових будинках мають розташовуватися у шахтах у місцях загального користування.

ПАТ «АК «Київводоканал» відповідно до довідки з єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) є юридичною особою, що зареєстроване 02.06.1992 року, номер запису 10701200000000824, має круглу печатку зі своїм найменуванням, самостійний баланс, рахунки в банках.

Основними види діяльності за КВЕД є:

36.00 – збір, очищення та постачання води (основний);

37.00 – каналізація, відведення й очищення стічних вод.

Місцезнаходження Товариства: 01015, м. Київ, вул. Лейпцизька, 1-А.

Ідентифікаційний код – 03327664.

Отже, ПАТ «АК «Київводоканал» є суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» і до нього можливе застосування норм цього закону.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» послуги з централізованого водопостачання та водовідведення підлягають ліцензуванню.

Товариство здійснює діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на підставі ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Специфіка діяльності суб'єктів господарювання на ринку житлово-комунальних послуг, у тому числі, на ринку централізованого водопостачання та водовідведення, має певні особливості.

Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є юридичні і фізичні особи, які використовують воду для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

Особливості послуг з централізованого водопостачання та водовідведення зокрема, цілісність внутрішньобудинкових мереж обумовлюють можливість їх надання власникам (наймачам) та користувачам квартир одного будинку (групи будинків) лише одним суб'єктом господарювання.

Специфіка ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення полягає в тому, що суб'єкт ринку надає їх всім власникам та користувачам квартир одного будинку, при цьому окремому споживачеві багатоквартирного будинку неможливо:

- відмовитися від цих послуг та їх виконавців;
- обрати іншого надавача послуг.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення конкуренція на ринку відсутня, оскільки ПАТ «АК «Київводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у межах водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у володінні та користуванні Товариства і розташовані на території м. Києва.

Відтак, у власників (наймачів) квартир у багатоквартирному будинку, що розташований за адресою м.Київ, вул Межова, 23-Б відсутня альтернатива в отриманні послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Таким чином, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПАТ «АК «Київводоканал» за результатами діяльності у період з 1 січня 2016 по поточний період 2016 року має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м.Києва, вул. Межової, буд. 23-Б, як таке, що не має на цьому ринку конкурентів.

Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон).

Статтею 1 Закону визначено, що житлово-комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Статтею 19 Закону визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються **виключно** на договірних засадах.

Стаття 29 Закону передбачає особливості укладання договорів у багатоквартирному будинку.

Відповідно до Закону України від 10.04.2014 № 1198-VII «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення розрахунків за енергоносії» (далі – Закон № 1198) статтю 29 Закону доповнено частиною 3 такого змісту: "договір на

надання послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) у багатоквартирному будинку укладається між власником квартири, орендарем чи квартиронаймачем та виконавцями цих послуг".

Виконавцем послуг з централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) для об'єктів усіх форм власності, в розумінні пункту 5 статті 19 Закону, є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.

Відповідно до пункту 3 частини 2 статті 21 Закону, виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором.

Типовий договір «Про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення» затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 «Про затвердження Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення» (далі – Правила).

Згідно з частиною першою статті 203 Цивільного кодексу України, зміст правочину не може суперечити цьому Кодексу, іншим актам цивільного законодавства (до яких відносяться Закон України «Про житлово-комунальні послуги» та Правила).

Отже, виконавець послуг з централізованого водопостачання та водовідведення зобов'язаний укласти із споживачем договори про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення згідно з Типовим договором.

Відсутність укладеного Договору позбавляє споживача можливості вимагати реалізації своїх прав, передбачених Законом, Правилами та Типовим договором.

Зокрема, реалізації умов, передбачених Типовим договором: інформування про перелік послуг, структуру тарифів, нормативів споживання, режиму надання послуг, їх споживчі властивості; зменшення розміру плати за послуги у разі тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї на підставі письмової заяви та офіційного документа, що підтверджує його відсутність; перевірку кількісних та якісних показників надання послуг; установлення квартирних засобів обліку води, їх періодичну повірку, обслуговування та ремонт, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж; звільнення від плати за послуги у разі їх ненадання та отримання компенсації за перевищення строків проведення аварійно-відбудовних робіт, тощо.

Слід також зазначити, що не дотримання замовником будівництва, під час проектування водопровідних мереж, норм ДБН В.2.5-64:2012, які встановлюють вимоги проектування та будівництва системи внутрішнього холодного та гарячого водопостачання, каналізації і водостоків при новому будівництві, реставрації, технічному переоснащенні та капітальному ремонті будівель (споруд) і приміщень різного призначення, жодним чином не може впливати на права споживачів, які передбачені Правилами, в частині укладання договорів.

До того ж, як повідомило ПАТ «АК «Київводоканал» листом від 10.08.2016 №3782/18/36/02-16 (вх.Відділення від 17.08.16 №01-11-2134):

« ...22.07.2016 у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України відбулася нарада під головуванням директора Департаменту систем життєзабезпечення та житлової політики Корчака Д.В., за участю представників Товариства та ТОВ «Експлуатуюча Компанія «Основа Комфорт».

За результатами обговорення правових та технічних аспектів проблемного питання, учасники наради визначили за можливе компромісне рішення: налагодити систему дистанційного зняття показів квартирних засобів обліку та влаштування у будівлі диспетчерського пункту збору показів з інтегруванням та передачею до інформаційної системи Товариства. Забудовник будинку (ТОВ «КЖБК БМУ-1») погодився взяти такі заходи, на підтвердження чого надав Товариству гарантійний лист від 29.07.2016 № 149.»

Окремо слід зазначити, що послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, мешканцям житлового будинку за адресою: вул. Межова, 23-Б у м. Києві, почали надаватися після укладання ТОВ «ЕК «Основа Комфорт» з ПАТ «АК «Київводоканал» договору від 04.08.2016 на надання послуг з водопостачання та приймання стічних вод через приєднані мережі.

В розумінні вимог Закону № 1198 виконавець послуг з централізованого постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) у багатоквартирному будинку зобов'язаний укласти договір про надання послуг з постачання холодної води та водовідведення безпосередньо з власником квартири, орендарем чи квартиронаймачем.

Таким чином, бездіяльність ПАТ «АК «Київводоканал» щодо не укладення договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з мешканцям будинку за адресою: вул. Межова, 23-Б у м. Києві, у зв'язку з тим, що квартирні засоби обліку води по вказаному житловому будинку розташовані безпосередньо у квартирах, а не у шахтах місць загального користування, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Зазначена бездіяльність Товариства була б не можливою за умов зазнання ним значної конкуренції на ринку, оскільки у такому випадку споживачі мали би можливість обрати між кількома виконавцями послуг з водопостачання і водовідведення, і у разі ущемлення їх інтересів, обрали би іншого виконавця.

Враховуючи вищенаведене, бездіяльність ПАТ «АК «Київводоканал» яка полягає у не укладенні з мешканцям будинку за адресою: м. Київ, вул. Межова, 23-Б, договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води та водовідведення відповідно до вимог чинного законодавства, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Києва, вул. Межова, буд. 23-Б у вигляді бездіяльності, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

У Відділенні відсутня інформація, що зазначена бездіяльність завдала значних збитків окремим особам чи суспільству та призвела до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції.

Виходячи з наведеного, з метою припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Публічному акціонерному товариству «Акціонерній компанії «Київводоканал» (01015, м. Київ, вул. Лейпцизька, 1-А, ідентифікаційний код – 03327664) обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом укладання прямих договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води та водовідведення з мешканцями житлового будинку за адресою: м. Київ, вул. Межова, 23-Б відповідно до вимог чинного законодавства, у місячний строк з дня отримання рекомендацій.

2. У місячний строк з дня отримання рекомендацій усунути причини виникнення порушення, умов, що йому сприяли, шляхом прийняття розпорядчого документу, яким привести у відповідність діяльність ПАТ «АК «Київводоканал» в частині укладання договорів

про надання послуг з централізованого постачання холодної води та водовідведення до вимог законодавчих норм і правил у сфері водопостачання та водовідведення.

Рекомендації Адміністративної колегії Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами та особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій необхідно повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у встановлений строк для виконання з наданням підтверджуючих документів.

Відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі виконання рекомендацій провадження у справі не розпочинається.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення:**

О. Хмельницький

Члени колегії:

/ _____ /

О. Білянський

/ _____ /

Г. Мінченко

/ _____ /

В. Коваленко

/ _____ /

К. Куракова

/ _____ /

Л. Маракіна

Начальник юридичного відділу

Т. Клюсова

/ _____ /

Виконавець

О. Ребченко

/ _____ /

Секретар колегії

О. Портянко

/ _____ /

